

SBÍRKA SOUVZTAŽNOSTÍ PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVKY

2. vydání

MD

D

- *nezbytná pomůcka pro účetní nestátních neziskových organizací*
- *ucelený přehled účetních souvztažností pro nestátní neziskové organizace*
- *vybrané nejčastěji se opakující účetní případy*
- *vzorový účtový rozvrh*

Anna Pelikánová

SBÍRKA SOUVZTAŽNOSTÍ PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVKY

2. vydání

GRADA Publishing

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

Edice Účetnictví a daně

Anna Pelikánová

Sbírka souvztažností pro nestátní neziskovky

2. vydání

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7 jako svou 9 198. publikaci

Realizace obálky Zdeněk Dušek
Sazba Jan Šístek
Odborná redaktorka Ing. Kateřina Patková
Počet stran 160
Druhé vydání, Praha 2024
Výtiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© GRADA Publishing, a.s., 2024

ISBN 978-80-271-7222-1 (ePub)
ISBN 978-80-271-7221-4 (pdf)
ISBN 978-80-271-5248-3 (print)

GRADA Publishing: tel.: 234 264 401, www.grada.cz

Obsah

Předmluva	7
Účetní případy	9
Kurzové rozdíly u poskytnutých a přijatých záloh v cizí měně	144
Vzorový účtový rozvrh	145

Předmluva

Publikace Sbírka souvztažností pro nestátní neziskovky je uceleným přehledem souvztažností k účtům směrné účtové osnovy pro nestátní neziskové organizace.

Tato sbírka souvztažností rozpracovává **Vyhlášku ministerstva financí č. 504/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, a **České účetní standardy 401–414**.

Přílohou publikace je **vzorový účtový rozvrh**, který obsahuje účtové třídy a účtové skupiny dle směrné účtové osnovy a syntetické účty. Při respektování příslušné účtové skupiny si uspořádání syntetických účtů účetní jednotka volí sama.

Základním motivem jednotlivých účtovacích předpisů bylo maximálně vystihnout ekonomickou podstatu jednotlivých účetních případů, nicméně publikace nemůže obsáhnout veškerou bohatost a rozmanitost účetních případů z praxe nestátních neziskovek. Uvedené účtovací předpisy jsou doporučené (nemají závazný charakter), nejsou zpravovány vyčerpávajícím způsobem (jsou vybrány nejčastěji opakující se účetní případy) a podléhají zastarávání.

Každá účetní jednotka se musí řídit platnými předpisy (zejména zákonem o účetnictví, příslušnou vyhláškou a ČÚS).

Publikace je určena pro účetní nestátních neziskovek, jakož i pro další uživatele.

Popis účetního případu	MD	D
Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek		
Účtová skupina 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek		
Účet 012 – Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		
1. Zařazení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje vč. technického zhodnocení, které byly vytvořeny vlastní činností a určeny k obchodování nebo nabyty od jiných osob (s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou) do užívání	012	041
2. Dobropis (opravný daňový doklad) od dodavatele nehmotných výsledků výzkumu a vývoje	-012	-041
3. Vrubopis od dodavatele nehmotných výsledků výzkumu a vývoje	012	041
4. Bezplatné nabytí nehmotných výsledků výzkumu a vývoje darem (dar v podobě nehmotných výsledků výzkumu a vývoje je určen pro hlavní činnost)	012	901
5. Bezplatné nabytí nehmotných výsledků výzkumu a vývoje darem (dar v podobě nehmotných výsledků výzkumu a vývoje není určen pro hlavní činnost)	012	682
6. Vytvoření nehmotných výsledků výzkumu a vývoje vlastní činností za účelem obchodování	012;041	573
7. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje přenechané pronajímatelem k užívání (účtování u nájemce, který odepisuje)	012	954; 072
8. Zánik nájemní smlouvy na nehmotné výsledky výzkumu a vývoje (účtování u pronajímatele)	012	378;072
9. Nákup nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (nejsou další pořizovací náklady)	012	321;221;211
10. Poměrný nárok na odpočet DPH při nákupu nehmotných výsledků výzkumu a vývoje od plátce DPH – neuplatněná část DPH. Plátce se může rozhodnout, jestli zvýší pořizovací cenu majetku, nebo zaúčtuje do nákladů. Zda bude neuplatněná daň součástí ocenění majetku, či přímo daňovým nákladem, má plátce možnost rozhodnout pouze v případě, kdy nemá nárok na odpočet daně v plné výši.	012	321;221;211
11. Vypořádání nároku na odpočet daně u krácených plnění za všechna zdaňovací období příslušného kalendářního roku u nehmotných výsledků výzkumu a vývoje – zvýšení povinnosti k DPH. DPH již nelze zahrnout do pořizovací ceny majetku, protože již došlo k jeho zařazení a účetní předpisy neumožňují úpravu ocenění.	549	343
12. Převod zůstatku účtu při otevírání účetních knih	012	961

Popis účetního případu	MD	D
1. Vyřazení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje likvidací (majetek je plně odepsán)	072	012
2. Bezúplatný převod nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (majetek není plně odepsán – doúčtování zůstatkové ceny)	546	072
3. Bezúplatný převod nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (majetek není opotřeбенý)	546	012
4. Prodej nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (majetek není plně odepsán – doúčtování zůstatkové ceny)	552	072
5. Prodej nehmotných výsledků výzkumu a vývoje (majetek není opotřeбенý)	552	012
6. Vyřazení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje v důsledku zničení, živelných pohrom, mank a škod při inventarizaci apod. (majetek je plně odepsán)	072	012
7. Převod nehmotných výsledků výzkumu a vývoje na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu nebo jeho části, propachtovatel s pachtýřem se dohodli, že o propachtovaném obchodním závodě nebo jeho části bude účtovat pachtýř (účtování u propachtovatele)	069;072	012
8. Vrácení nehmotných výsledků výzkumu a vývoje po zániku nájemní smlouvy u nájemce	954; 072	012
9. Neuplatněná DPH u nehmotných výsledků výzkumu a vývoje pořízených za posledních 12 měsíců před datem registrace k DPH; plátce uplatnil nárok na odpočet v poměrné výši v 1. přiznání k DPH (nejsou vedlejší pořizovací náklady a majetek není prozatím odepisován)	343	012
10. Převod zůstatku účtu při uzavírání účetních knih	962	012
Účet 013 – Software		
1. Zařazení softwaru vytvořeného vlastní činností a určeného k obchodování nebo nabytého od jiných osob vč. technického zhodnocení (s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou) do užívání	013	041
2. Nově zjištěný (v účetnictví dosud nezachycený) software	013	073
3. Dobropis (opravný daňový doklad) od dodavatele softwaru	-013	-041
4. Vrubopis od dodavatele softwaru	013	041
5. Bezplatné nabytí softwaru darem (dar v podobě softwaru je určen pro hlavní činnost)	013	901
6. Bezplatné nabytí softwaru darem (dar v podobě softwaru není určen pro hlavní činnost)	013	682

Popis účetního případu	MD	D
7. Vytvoření softwaru vlastní činností za účelem obchodování	013;041	573
8. Software přenechaný pronajímatelem k užívání (účetování u nájemce, který odepisuje)	013	954; 073
9. Zánik nájemní smlouvy na software (účetování u pronajímatele)	013	378;073
10. Nákup softwaru (nejsou další pořizovací náklady)	013	321;221;211
11. Poměrný nárok na odpočet DPH při nákupu softwaru od plátce DPH – neuplatněná část DPH. Plátce se může rozhodnout, jestli zvýší pořizovací cenu, nebo zaúčtuje do nákladů. Zda bude neuplatněná daň součástí ocenění majetku, či přímo daňovým nákladem, má plátce možnost rozhodnout pouze v případě, kdy nemá nárok na odpočet daně v plné výši.	013	321;221;211
12. Vypořádání nároku na odpočet daně u krácených plnění za všechna zdaňovací období příslušného kalendářního roku u softwaru – zvýšení povinnosti k DPH. DPH již nelze zahrnout do pořizovací ceny majetku, protože již došlo k jeho zařazení a účetní předpisy neumožňují úpravu ocenění.	549	343
13. Převod zůstatku účtu při otevírání účetních knih	013	961
1. Vyřazení softwaru likvidací (majetek je plně odepsán)	073	013
2. Bezúplatný převod softwaru (majetek není plně odepsán – doúčtování zůstatkové ceny)	546	073
3. Bezúplatný převod softwaru (majetek není opotřeбенý)	546	013
4. Prodej softwaru (majetek není plně odepsán – doúčtování zůstatkové ceny)	552	073
5. Prodej softwaru (majetek není opotřeбенý)	552	013
6. Vyřazení softwaru v důsledku zničení, živelných pohrom, mank a škod při inventarizaci apod. (majetek je plně odepsán)	073	013
7. Převod softwaru na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu nebo jeho části a propachtovatel s pachtýřem se dohodli, že o propachtovaném obchodním závodu nebo jeho části bude účtovat pachtýř (účetování u propachtovatele)	069;073	013
8. Vrácení softwaru po zániku nájemní smlouvy u nájemce	954; 073	013

Popis účetního případu	MD	D
9. Neuplatněná DPH u softwaru pořízeného za posledních 12 měsíců před datem registrace k DPH; plátce uplatnil nárok na odpočet v poměrné výši v 1. příznání k DPH.	343	013
10. Převod zůstatku účtu při uzavírání účetních knih	962	013
Účet 014 – Ocenitelná práva		
1. Zařazení ocenitelných práv (podle zákonů upravujících ochranu průmyslových vzorů, práva k výsledkům duševní tvůrčí činnosti a obdobná práva) vč. technického zhodnocení (s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou) do užívání	014	041
2. Nově zjištěná (v účetnictví dosud nezachycená) ocenitelná práva	014	074
3. Dobropis (opravný daňový doklad) od dodavatele ocenitelných práv	-014	-041
4. Vrubopis od dodavatele ocenitelných práv	014	041
5. Bezplatné nabytí ocenitelných práv darem (dar v podobě ocenitelných práv je určen pro hlavní činnost)	014	901
6. Bezplatné nabytí ocenitelných práv darem (dar v podobě ocenitelných práv není určen pro hlavní činnost)	014	682
7. Vytvoření ocenitelných práv vlastní činností	014;041	573
8. Ocenitelná práva přenechaná pronajímatelem k užívání (účtování u nájemce, který odepisuje)	014	954; 074
9. Zánik nájemní smlouvy na ocenitelná práva (účtování u pronajímatele)	014	378;074
10. Nákup ocenitelných práv (nejsou další pořizovací náklady)	014	321;221;211
11. Poměrný nárok na odpočet DPH při nákupu ocenitelných práv od plátce DPH – neuplatněná část DPH. Plátce se může rozhodnout, jestli zvýší pořizovací cenu, nebo zaúčtuje do nákladů. Zda bude neuplatněná daň součástí ocenění majetku, či přímo daňovým nákladem, má plátce možnost rozhodnout pouze v případě, kdy nemá nárok na odpočet daně v plné výši.	014	321;221;211
12. Vypořádání nároku na odpočet daně u krácených plnění za všechna zdaňovací období příslušného kalendářního roku u ocenitelných práv – zvýšení povinnosti k DPH. DPH již nelze zahrnout do pořizovací ceny majetku, protože již došlo k jeho zařazení a účetní předpisy neumožňují úpravu ocenění.	549	343
13. Převod zůstatku účtu při otevírání účetních knih	014	961

Popis účetního případu	MD	D
1. Vyřazení ocenitelných práv likvidací (majetek je plně odepsán)	074	014
2. Bezúplatný převod ocenitelných práv (majetek není plně odepsán – doúčtování zůstatkové ceny)	546	074
3. Bezúplatný převod ocenitelných práv (majetek není opotřeбенý)	546	014
4. Prodej ocenitelných práv (majetek není plně odepsán – doúčtování zůstatkové ceny)	552	074
5. Prodej ocenitelných práv (majetek není opotřeбенý)	552	014
6. Vyřazení ocenitelných práv v důsledku zničení, živelných pohrom, mank a škod při inventarizaci apod. (majetek je plně odepsán)	074	014
7. Převod ocenitelných práv na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu nebo jeho části a propachtovatel s pachtýřem se dohodli, že o propachtovaném obchodním závodu nebo jeho části bude účtovat pachtýř (účtování u propachtovatele)	069;074	014
8. Vrácení ocenitelných práv po zániku nájemní smlouvy u nájemce	954; 074	014
9. Neuplatněná DPH u ocenitelných práv pořízených za posledních 12 měsíců před datem registrace k DPH; plátce uplatnil nárok na odpočet v poměrné výši v 1. přiznání k DPH.	343	014
10. Převod zůstatku účtu při uzavírání účetních knih	962	014
Účet 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		
Účet 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek obsahuje drobný dlouhodobý nehmotný majetek (zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a ostatní dlouhodobý nehmotný majetek, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok a ocenění jedné položky je v částce od 7 tis. Kč do 60 tis. Kč, který byl pořízen do 31. 12. 2002, a to až do doby vyřazení).		
1. Převod zůstatku účtu při otevírání účetních knih	018	961
1. Převod zůstatku účtu při uzavírání účetních knih	962	018
Účet 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek		
1. Zařazení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku vč. technického zhodnocení (majetek, který podle své povahy nelze uvést v jiných položkách dlouhodobého majetku, a to zejména povolenky na emise a preferenční limity bez ohledu na výši ocenění) do užívání	019	041
2. Nově zjištěný (v účetnictví dosud nezachycený) ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	079

Popis účetního případu	MD	D
3. Dobropis (opravný daňový doklad) od dodavatele ostatního dlouhodobého nehmotného majetku	-019	-041
4. Vrubopis od dodavatele ostatního dlouhodobého nehmotného majetku	019	041
5. Bezplatné nabytí ostatního dlouhodobého nehmotného majetku darem (dar v podobě ostatního dlouhodobého nehmotného majetku je určen pro hlavní činnost)	019	901
6. Bezplatné nabytí ostatního dlouhodobého nehmotného majetku darem (dar v podobě ostatního dlouhodobého nehmotného majetku není určen pro hlavní činnost)	019	682
7. Vytvoření ostatního dlouhodobého nehmotného majetku vlastní činností	019;041	573
8. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek přenechaný pronajímatelem k užívání (úctování u nájemce, který odepisuje)	019	954; 079
9. Zánik nájemní smlouvy na ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (úctování u pronajímatele)	019	378;079
10. Nákup ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (nejsou další pořizovací náklady)	019	321;221;211
11. Prototypy, modely a vzorky, vzniklé při pořizování dlouhodobého nehmotného majetku, které nejsou vyřazeny likvidací nebo prodejem a budou se dále využívat ve vlastní činnosti	01x	321;221;211; 041
12. Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku od výše ocenění určeného účetní jednotkou: 1) k jehož úctování a odpisování je oprávněn nabyvatel užívacího práva, o kterém neúčtuje jako o majetku; 2) drobného dlouhodobého nehmotného majetku na účtu 018; 3) drobného nehmotného majetku nevykazovaného v rozvaze (úctováno výsledkově)	01x	321;221;211; 041
13. Poměrný nárok na odpočet DPH při nákupu ostatního dlouhodobého nehmotného majetku od plátce DPH – neuplatněná část DPH. Plátce se může rozhodnout, jestli zvýší pořizovací cenu, nebo zaúčtuje do nákladů. Zda bude neuplatněná daň součástí ocenění majetku, či přímo daňovým nákladem, má plátce možnost rozhodnout pouze v případě, kdy nemá nárok na odpočet daně v plné výši.	019	321;221;211

Popis účetního případu	MD	D
14. Vypořádání nároku na odpočet daně u krácených plnění za všechna zdaňovací období příslušného kalendářního roku u ostatního dlouhodobého nehmotného majetku – zvýšení povinnosti k DPH. DPH již nelze zahrnout do pořizovací ceny majetku, protože již došlo k jeho zařazení a účetní předpisy neumožňují úpravu ocenění.	549	343
15. Převod zůstatku účtu při otevírání účetních knih	019	961
1. Vyřazení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku likvidací (majetek je plně odepsán)		
1. Vyřazení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku likvidací (majetek je plně odepsán)	079	019
2. Bezúplatný převod ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není plně odepsán – doučtování zůstatkové ceny)		
2. Bezúplatný převod ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není plně odepsán – doučtování zůstatkové ceny)	546	079
3. Bezúplatný převod ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není opotřeбенý)		
3. Bezúplatný převod ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není opotřeбенý)	546	019
4. Prodej ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není plně odepsán – doučtování zůstatkové ceny)		
4. Prodej ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není plně odepsán – doučtování zůstatkové ceny)	552	079
5. Prodej ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není opotřeбенý)		
5. Prodej ostatního dlouhodobého nehmotného majetku (majetek není opotřeбенý)	552	019
6. Vyřazení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku v důsledku zničení, živelných pohrom, mank a škod při inventarizaci apod. (majetek je plně odepsán)		
6. Vyřazení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku v důsledku zničení, živelných pohrom, mank a škod při inventarizaci apod. (majetek je plně odepsán)	079	019
7. Převod ostatního dlouhodobého nehmotného majetku na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu nebo jeho části a propachtovatel s pachtýřem se dohodli, že o propachtovaném obchodním závodem nebo jeho části bude účtovat pachtýř (účtování u propachtovatele)		
7. Převod ostatního dlouhodobého nehmotného majetku na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu nebo jeho části a propachtovatel s pachtýřem se dohodli, že o propachtovaném obchodním závodem nebo jeho části bude účtovat pachtýř (účtování u propachtovatele)	069;079	019
8. Vrácení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku po zániku nájemní smlouvy u nájemce		
8. Vrácení ostatního dlouhodobého nehmotného majetku po zániku nájemní smlouvy u nájemce	954; 079	019
9. Neuplatněná DPH u ostatního dlouhodobého nehmotného majetku pořízeného za posledních 12 měsíců před datem registrace k DPH; plátce uplatnil nárok na odpočet v poměrné výši v 1. příznání k DPH.		
9. Neuplatněná DPH u ostatního dlouhodobého nehmotného majetku pořízeného za posledních 12 měsíců před datem registrace k DPH; plátce uplatnil nárok na odpočet v poměrné výši v 1. příznání k DPH.	343	019
10. Převod zůstatku účtu při uzavírání účetních knih	962	019